

քէ պահանջէն թող ուսնէ իմ հայս
և խմեն իմ գինիս ջրով խառնուած (1) :
Ինչ է, Տէր իմ, բարձրեւոյն խնամու-
թենէն պատրաստուած սեղանը, եթէ
ոչ զհարանը : Եւ ուրիշ ինչ պիտի
լլայ, Տէր իմ, հայն ու խառնած գի-
նին, եթէ ոչ հացով, գինիով ու ջրով
եղած զահը՝ որ զհարանին մէջ կրկնի-
տէքէ պահաս եղողներն զոր խնու-
սութեան ծառայից ձեռք կրկնէ,
ուրիշ ո՞վ են՝ եթէ ոչ հեթանոսներն
որ զՄատուած չէին ճանչնար և Մա-
թէրց ձեռք կանչուեցան :

Եւ նշանակութեան արժանի է որ
կ'ըսէ՝ կերէք իմ հայս և խմեցէք իմ
գինիս, որովհետեւ նորա (Վրիտա-
սի) ձեռք կը յայտնէ այն զահին (Մա-
տուծոյ հաճելի բլրաց, և թէ այս-
քան բարձր ու հոգեւորական սեղա-
նին մեր հայրերը չկանչեց՝ որ օրինաց
մէջ խնամուեն էին, և օրինական պա-
հին արտանց յարած, և չմազազ մեզ
օգնեցէք թիւնը, այլ զրկեց զմեզ
նայն զահէն, որ հիմայ հազար տարի է,
և այս բանս մեզ պատահեցաւ այն Մա-

(1) Խնամութիւն... զին զգնեցիս իւր, և խառ-
նեաց ի խառնելիս զգինի իւր, և պատրաստեաց ըզ-
սեղան իւր : Եւ առարեաց զճառաց իւր կողմ
բարձր քարոյութեամբ ի խառնելիս իւր, և տես
որ որ անգամ իցէ, և կեպէ առ իւր, և յօգտասա-
մասն տես, եկայք կերոյք ի հացէ խմէ, և որքեք
զգինի իմ զոր խառնելի մեզ : (Լուս. Թ. 1-5)

Զբախտեն բաժանով պատարագ մատուցանե-
լու, վերայ հեղինակին գրածներն եթէ Վաթն
Թարգմանին յաւելուածը չէ, խիստ անարեւոյ է և
աւելորդ քոյց հարազատ խնամեն դարձ, քննելու
յայտնէ և աւելորդ մեկնութեանց քիչ շատ հրժ-
ատութիւն ունեցող բանասիրաց : Ինչպէս և օրինակի
համար « Խառնեաց ի խառնելիս զգինի իւր » բա-
ճը, զոր Թարգմանին խառնել լատին մէջ դրու-
թեամբ ջուր կ'ենթադրէ, իսկ Նիքոսն Վամբրանցի
որ հաճանց եկեղեցւոյ ջատագով և հակամետ կը
կարծուի, այսպէս կը մեկնէ խառնել բառը : « Խառ-
նեց՝ որովհետեւ, յայտն է թէ առու բովան օրինաց նա,
խաղճին և մարդարեւ կանխադրուած թեանց հետ,
վասն զի հին ու խառն գաղղալաշին վերայ, կ'ըսէ,
խառնելի ու ապաւնելի իմ ուխտս... և այս
պէս հինն ու նորը խորքու հետ խառնուեցաւ » :

դարոյն դէմ մեղանշելուս համար,
ասկայն Մատուծոյ եմք :

Ի յամբարն :

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ԱՌԱՔԻՆԻ ՌԻ ԲԱՆԱԲԱԿԻՐԹ ՊԱՏԱՆԻ

(Զարգեանկութիւն տես թիւ 9) :

ԺԺ.

ԻՐԱՒՈՒՆԲ ԵՒ ՊԱՐՏԻ

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ

Մատուած սիրտն հօր մը պէս երջա-
նիկ տեսնեց զմեզ, մեր կամքը իրեն
կամայք հետ մէկ պիտի բլրար, ու միտ-
քերն իսկ ամեն բան պիտի կարենար
բմբռնել, բայց մարդս մեղանշեց և ի-
րեն պատիժն եղաւ միշտ երջանկու-
թեան փախուցիլ և ոչ երբեք ամբող-
ջապէս անոր համարիլ, կու գէ բարին
գործել և մեկայ կողմնէն դէպ ի չարն
կը դիմէ, ամէն բան կու գէ գիտնալ և
ամեն հարկուք բաներու մէջ ո՞վ տը-
գէտ է : Եւս համար կատարեալ եր-
ջանկութիւն երկրիս փոյ չկրնար ըլ-
լալ, բայց սոցաւառ աւելի երջանկութե-
կը մտնենանք, որչափ որ մեր մտքը ու
նանի կը մաշենք՝ որ կարելի եղածին
չափ շատ բանի խելք հաղորդէ, որ որ-
չափ որ մեր կամքը ի բարին կը փորձե-
ցնենք ու կը նայինք որ նաեւ մարմին
նիստ արդեւք չըլլայ մեր բարի դիտու-
ւորութեանց : Եւս ազար երջանկու-
թեան փախուցիլ իրաւամբ պէտք է
ետեսէ, ըլլամ այն բանին որ զիս կը կա-
տարելադարձէ, և որովհետեւ ընկե-
րաւ թեան մէջ կ'ստացիմ, պէտք է որ բն-
կեյալ թեան բարոյն համար եթէ ի-
մին և եթէ ուրիշներուն մարմինը միտ-
քն ու կամքը լաւ ցնեմ :

Ի .

ԳԼՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԼ ԶՄԱՐՄԻՆ

Ըրխտտունմ թագաւորը երբոր
կուրմացուց յաղթեց . որպէս զի մէյ
մ'ալ իրեն բռնաւորական լուծէն չը-
կարենան խաբիլ , այն խաղերը որ մար-
մինը կը զօրացնեն , բոլորն ալ արգիլել
ուղեց , որ ինչուան բռան տարուան հա-
տակնին միայն զեղիտւթեանց ետեւէ
ըլլան , կառք նստին , տանգրուին ու
կանանց պէս դարդարուին : Վասն զի
բռնաւորը գիտէր որ՝ եթէ մէկը մար-
մնով մեղիկ ըլլայ , այնպիսին նաեւ մըտ-
քով ու կամքով ալ տկար ու խեղճ կ'ըլ-
լայ , ուր ընդհակառակն՝ ով որ չարքա-
շութեան կը կրթէ՝ մարմինը , անիկաց
հոգւով ալ կայտառ ու զուարթ կ'ըլլայ ,
և բնականապէս արիւտ թիւն մը կ'ու-
նենայ զքարին գործելու ու չորէն խոր-
շելու : Վանի որ ատեննիդ է , ով պա-
տանեակք , ջանացէք որ մարմիննիդ ա-
ռողջ , կայտառ ու երազաշարժ որնու-
ցանէք ու անանկ ալ պահպանէք :

Ըսողք ըլլալու համար պզտիկուց
հիմակուրնէ զձեզ մարքութեան վար-
ժեցուցէք , շարժմանը բոլոր , ձեզի
համար անորժեղի բլան բնութեան ե-
րեւոյթնէն , ու սիրեցէք լուսոյ սրա-
ծառութիւնը ու գեղերու ազատօգը ,
մտածեցէք որ ձեր մարմինը Վաստ ծոյ
ամենէն գեղեցիկ գործին է : Արնաք
արդեօք մարմիննիդ այնպէս աղտեղել
ու նուատապընել , գարշութեանց ե-
տեւէ ըլլալով , որ ինչուան դուք ալ
ամբշնաք . կուզէք որ կենդանեաց նմա-
նիք որկրամարութեամբ ու խաւնակե-
ցութեամբ : Արկրամընէրուն ու գի-
նովներուն վրայ մէյմը նայեցէք . ինչ
խեղճ արարածներ են : Վեղեցիկութի-
ւին կը կորսնցնեն , ու ժերնէն կ'իշ-
նան , շունչնին գարշահոտ , խեղքեր

նին ցնդած , հաշարումէ կ'նեղու թիւն
կը բաշեն : Իրենց ածօթալի անորժա-
կը գոհ ընելու համար զիրենք վտան-
գի մէջ կը դնեն գէշ գործքեր ընելու :
Իարեկիրթ մարդկանց գիտացն ելլա-
լու կ'ամբշնան , կամ թէ ամենեւին ըն-
դունելութիւն չեն գտնար . բոլով այս-
պէսով կը կորսնցնեն ու բիշնելու ահ-
բը , իրենց յարգն ու խեղքերնին խառ-
նապէս մարդու մը ով բան մը կը վա-
տահի , կամ աղջիկը հարսնութեան
կուտայ , կամ վաճառականութեան ըն-
կեր կ'առնէ զինքը , վասն զի եթէ վե-
նաս մը հանդիպելու ըլլայ , ամենքը ի-
րեն վրայ կը կտակածեն , որովհետեւ
այնպիսին քիչ կը վատորկի , կարօտու-
թիւնը կը շատցնէ , աղտուութիւնը
կը կորսնցնէ : ու բիշնելուն մութանա-
լու կը տախալի , որպէս զի իրեն ան-
տեղը կարենայ պարարել : Վնենէն ու
միշտ լսեր եմ որ կ'ըսեն . Վիս մը երկու-
շալի աւելի մարդու աւելի կ'նստի :

Ինչհակառակն բարեկեցիկ մար-
դը առողջ , զուարթ ու մեծարգոյ է ,
քիչ ծախք կ'ընէ ու շատ կը վատորկի ,
երկար կ'ապրի ու ամէն տեղ զինքը
սխմանայով կ'ընդունեն :

Այնպէս չափաւորութիւն բանե-
ցուցէք նաեւ աշխտութեանց , հան-
գրատեան , հաճոյից ու սիրոյ մէջ . մաղ-
ձոտութիւնը , նախանձը , բարկութիւ-
նը և բոլոր սխտերը մարդուս առող-
ջութիւնը կը խանդարեն , իսկ ընդհա-
կառակն չափաւոր շարժումն ու աշ-
խատութիւնը աւելի կը զօրացնեն :
Օտլ ու պարապօրտ մարդիկ անպոր-
ժածական կըլայնքներու կը նմանին ,
որոնցմով երբէք բանալ գոցելու հարկ
չըլլայ , ու երբոր ուղեն գոցել կամ բա-
նալ ժանկատած ըլլալովն չեն դառ-
նար . ո՛հ աշխատութեանէն ետքը օրչափ
քաղցր է հանգիստը : Ով որ զբաղած է ,
այնպիսին բայ ի մարմինը զօրացնելն

եթէ գիտուն դժբաղտութիւն մը հան-
դիպելու ըլլայ, ինքզինքը տկոփելու
կերպը կը գտնայ, ժամանակ չունի գէշ
ըլլալու ու ծանծրութիւն ըսածդ չորի-
տէր, իսկ ընդհակառակը ո՞ր որ ինքը
զինքը դրդանայ կը վարժեցնեն, որ եւ ի
ցէ պզտի բան իրեն գէշ կու գայ, համ-
մը չառնէր, կը ծանծրանայ, ու երբոր
բանի մը կարօտ ըլլայ, անդամները
թուլցած չեն ծառայեր ու այնպէսով
կը մեռնի:

Վերջապէս կը տեսնուի այս աչքդ.
եթէ միշտ շարունակեալ առատիկ լու-
սոյ մը մէջ ըլլայ, լայր անանկ առատիկ
աչքդ կ'առնէ՝ որ ետքը կը կուրանայ.
ընդհակառակն միշտ խաւարն ու մը
թուլութիւնն ալ նայնպէս կը կուրցնեն.
առանկ կ'ըլլայ նաեւ բովանդակ մար-
մնոյն ալ. հաւասարապէս կը վնասեն
մարմնոյս եթէ բնաւ չաշխատելը, և
եթէ չափազանց աշխատելը:

Վարժեցուցէք զձեզ ամէն բան
չուտ մը և մէկէն ընելու, այսինքն ոչ
կատարար, այլ առանց ժամանակ կոր-
սնցնելու և առանց տատամսելու:
(Օտը քիչ մը աս բանիս կը տընտընայ
քիչ մ'անոր (1) ու բնաւ բան մը գըւխ
հաներ: Բնեալ որ տասնապետ մը
տեսայ որ նորաժողով գորբերը կը կոր-
թէր, ու կը յանձնէր իրենց սր երկ-
վայրէտի գործողութիւնը երէ՛ վայրէ՛նի մէջ
չընէ: Բոհայ ինծի խիստ գեղեցիկ
խորհուրդ մը երեւցաւ ժողովեամբ
գործելու, մարդկային ծարտարութիւ-
նը զարգացնելու ու մեր կարելու
բազոյն դրամագլխին ինտելլու՝ որ է
ժամանակը:

Ըրհետի մը մէջ որ մանա՞ նախ և
առաջ կը սարսափիս, վախնալով որ չը-
լլայ թէ մարմնիդ պէտքը կ'ըստ չարքաւ
չուլեան չկարենաս վարժեցնել, բայց

չեն գիտեր որ առած մը կայ որ կ'ըսէ
թէ. Ո՛հ չարքա՛ ինքնա՛ն. չեն գիտեր
թէ կրժութիւնն որչափ զգացարանքը
կը կատարելագործէ, թէ սը հիւսը,
դերձակը, դարբինը, շուտ մը ու ա-
ղէկ կերպով կ'ընեն կը լմացնեն, ինչ
որ անվարժ մը երկար ժամանակի մէջ
ու գէշ կերպով կ'ընէ նոյն բանը, ա-
տով ըսել չէ թէ մարմնինն տարբեր
է, հասարակէ առջինները նոյն բանին
մէջ կրթուած են: Բաջի անգամ որ
զպրոց գացիր, աչքդ և ոչ իսկ այբը
բենէն կրնար զատել. քիչ քիչ վար-
ժուլեամբ նայէ հիմայ ինչպէս շուտ
չուտ թղթերը կը դարձնեն: Այս-
թէ վարժութեամբ ու կրթութեամբ
ինչ առաջանի խաղաւաճութիւն կ'առ-
նու. երգիչներու ձայնը, պատկերհան-
նիւտն աչքը, որսորդներուն տկանքը,
և նուազարան դարձողներուն մատերը.
կ'ուղեն անառթիւնդ, թեւերդ ու
պտուկներդ կատարելագործել, կրթ-
ու վարժեցու գրեզ:

ՍԵՆՏԵՆՆԱԼԻՆԻ:

Մենաստափա Սրբազան Պատրի-
արքն որ քանի մի ամէն ի վեր Ա-
գիալոս կը գտնուի սուրբ Եթովպոյ
սեփական կալուածական իրաւունքնե-
րը ձեռք բերելու յաւտլ, որ քանի մի
տարիէն ի վեր է անխնամ թողուած
էր հանգուցեալ նախորդ Պատրիար-
քայ անհոգութենէն. երկրորդ ան-
գամ Բարձրագատիւ Կրտսիկին տե-
սութեանը երթալուն, Նորին Բարձ-
րութիւնը Հայեջիտանի խնդրոյն մա-
սին կ'առաջարկէ Մեն. Սրբազանին
որ երկրորդ նամակ մի եւս գրէ, և կը
խոստանայ որ ինքն եւս իւր կողմէն
գիր գրելով առ թէնդորոս թագաւո-
րը յատուկ առ րհանդակով խրկէ ի
Հապէշոտան, և Վեր. Կոստանկ եպիս-

(1) Իմաստից շփոթութիւն մը կ'երևի օրինակու-
ղին Կողմէն: